

فهرههنگۆکی پزشکی کوردی – فارسی

دوکتور کامران ئەمین ناوه

فهرههنگۆکی پزشکی (کوردی – فارسی) که ئیستا بهم چهشنه دهکەوێته بهر دهستی خۆازیاران، نزیك به 1200 وشه‌ی پزشکی و زانستی له خۆیدا دهگری که نووسهر به کهلک وهرگرتن له سه‌رچاوه‌ی جۆربه‌جۆر کۆی کردۆته‌وه و ریکی خستوه و به‌رانبه‌ری فارسییه‌که‌ی بۆ داناوه! راسته ئهم فهرههنگۆکه له چاو سه‌رجه‌م وشه‌گه‌لی پزشکی گه‌لێک هه‌زارانه دهنوینی، لی به‌لی له بهر نه‌بوونی وشه‌گه‌لی پێویست بۆ زانستی پزشکی له زمانی کوردیدا که ئه‌ویش ده‌گه‌رێته‌وه بۆ چه‌وسانه‌وی دوو قاتی نه‌ته‌وه‌ی کورد، کاریکی وه‌ک ئهم فهرههنگۆکه گه‌لێک پێوسته و یارمه‌تی پزشکیان و خۆیندکارانی پزشکی ده‌دا.

«لاپه‌ری پزشکی مالمپه‌ری رۆژه‌ه‌لات» ده‌ستی هاوکاری بۆ هه‌مو خۆازیاران و دۆستانی زمان و ئه‌ده‌بیاتی کوردی درێژ ده‌کات بۆ یارمه‌تی و هاوکاری کردن له مه‌ر باش کردن و ته‌واوکردنی ئهم وشه‌نامه پزشکییه. داوا ده‌که‌ین پێشیار و ره‌خنه‌کانی خۆتان بۆ ئیمه بنێرن.

پێشکەش بۆ به باوكم که گهوههري وجودی ئستیره‌ی ژيانم بو.

ئاوس (دوو گیان، زک پر)	آبستن، حامله
ئاوسکلیرۆز (ئەستور و رهق بوونی ده‌ماره‌کان)	آترواسکلروز
ئاخو (زوخ، کیماو)	ترشح زخم
ئاده‌میزاد (ئاده‌م، به‌شه‌ر، مرۆف)	بشر
ئاروو	لته
ئازار (ناخوه‌شی، عه‌زیه‌ت)	آسیب، آزار
ئازاری می‌شک (زه‌ری می‌شک)	آسیب مغزی
ئازمایشگا (تاقیگه)	لابراتور
ئاژانسی پاراستنی سروشت و ژینگه	آژانس حفظ محیط زیست
ئاساو (ماسیاو)	متورم

استاندارد	ئاسايى
أسپرین	ئاسپرین (حەبى سەر ئىشە)
آهن	ئاسن
خواب پریشان	ئاشۆ پاشۆ
اخلاق	ئاكار (رهوشت)
رفتار	ئاكار (رهويل)
عمل	ئاكار
هوشيار	ئاگا (وهشيار)
آبله فرنگى	ئاگره (نايره , ئاتەشەك)
لك و پيس	ئاله (پيس)
ألومينيم	ئالمنئوم
ناهنجاری تکاملی مادرزادی	ئالوزیهکانی تهواوکاری زگماکی
لوزه	ئالوو
باد	ئاماس (وەرەم , خیز)
أمبولانس	ئامبولانس
أمپر	ئامپیر
أمپرسنج	ئامپیر پیو
آلت	ئامراز
آلت تشریح	ئامرازی توئیکاری
آنزیم	ئانزیم
آرنج	ئانیشک (ئەنیشک)
وبا	ئاهو (وهبا)
آب	ئاو
حل شدن	ئاو بوون (تاویان)
قطره چکان	ئاودزەک
تراخم	ئاولەک (ئالەکه , تەراخوم)
مخلوط	ئاویته
کرمک	ئاویره قونه (کرمەک)
آب دهان	ئاوی دەم (تف , لیک , گلوئیز)
آب سیاه	ئاوی رهش (رهش ئاو)
گلوکوم	ئاوی رهش (ئاوی سهوز)
آب سبز	ئاوی سهوز (سهوز ئاو)
کاتاراکت, آب مروارید	ئاوی مروای
اتم	ئەتۆم
زانو	ئەژنوو, چۆک
شپش	ئەسپئ
عمود, قائم, ورتیکال	ئەستوینی
اسید	ئەسید (ترش)
الکل	ئەلکۆل
الکترولیت	ئەلکترۆلیت

اندام, عضو, ارگان	ئەندام (کوئەندام)
پیوند	ئەندام چاندن
ارگان جنسی	ئەندامی زاووزی
ارگان گوارشی	ئەندامی هەرس
ارگان تنفسی	ئەندامی هەناسە
انسولین	ئەنسولین
ایدز	ئەیدز
استخوان	ئیسک (ئیسقان, پیشە)
استئومالاسی, استخوان نر می	ئیسک نەرمی (میشک نەرمی)
مسکن	ئیش بر (ژان کوژ)
اکسیژن	ئوکسیژن
استسقاء	ئیسقا, زکەماسی
درد	ئیش
درد کردن, درد گرفتن	ئیشان (هاتنە ئیش, ژان کردن)
دردناک	ئیشدار
اکولوژی	ئیکولوژی
انسان	ئینسان, مروّف

بوی بدن و پا	بوکلیشه, بوکلیش
متعفن	بوگەن
بو	بۆن
بو کردن	بۆن کردن
شامه	بۆنایی
باد آور	بادار (با هینەر)
حجم	بارست (قەبارە)
بار (الکتریسته)	بارگە, (کوبوونەوهی) هیزی ئەلکتیریستی
باز	باز (مادە شیمیایی که یۆنی هیدروژن هەلەدەگریت)
ساعد	بازو(باسک)
بافت	بافت (تان)
باکره	باکره (کچ, کچینی)
ورم بیضه	باگونه
بال	بال (پەنج)
زگیل	بالووک (بالووکە)
سطح	بان(روو, رووکار)
باند پیچی کردن	بانداز
پلاستر, چسب زخم	باندی برین (چەسپ)
معتاد	باو (معتاد)
تبخیر	به هەلەم بوون
بد اخلاق	بەد ئاکار

بلوک	بهر بهست
کف دست	بهره ی دست
همپایه (ریاضی)	بهر دیل (هاوپایه)
سنگ آهن	بهردی ناسن
سنگ آهک	بهردی قهسل
سنگ کلیه	بهردی گور چيله
پیشگیری , دفاع	بهرگری
غلاف	بهرگری
کودک شیرخوار	بهرمه مکه (کور پهله)
بینا	بهسو ما
بند آمدن	بهسیان (هاته برین)
آدم	بهشهر (نینسان, مروّف)
اورژانس	بهشی فریارکاری (کوتوپری)
بواسیر	بهوسیر (مایه سیری)
بی اشتهایی	بی نشتیایی ناساق
بی مزه	بی تام
آدینامی	بی جوله (بی حهره کت)
بی حال	بی حال (بی ره مهق)
بیهوش	بیّهوش (بی خو)
ابرو	برو
برونز	برونز
بلغور	برویش (دانوو , ساوار)
ستون فقرات	بریره ی پشت (بریره ی تور , گریی پشت)
مهره	بریره (مورّه , گریی)
مژگان, مژه	برژانگ, بژول
هپیوکسی	برسیهتی ئوکسیژن
درد کمر	برک (کههنگ , پشت نیشه)
بریدن	برین
جراحت	برین
قطع	برین (لهت کردن)
زخم	برین, زام
زخمی, مجروح	بریندار
متحرک	بزوک (جوولهر)
حرکت موجی	بزوتنهوه ی شهپولی
محرک	بزوین (گهرینهک)
مژه	بژانگ
انجماد	بستن
انتشار	بلاو بونهوه (بلاو کردنهوه , پهخش)
شیوع	بلاو بونهوه
قعر	بن (بنه مان)

برداشتن بکارت
زیر بغل
بنیادی
بنیاد
پایه, مبنا, اساس
بناگوش
بواسیر
نای
بروتش
نایژه
غشی
غش
وجود
هماتوری
مردمک
تفکر
فکر
اکزما
شنوایی
شنا
شنیدن
اغماء

بن پژانن (پهن پی دان)
بن ههنگهل (ژیر باغل)
بنچینهیی
بنچینه
بنکه (بنچینه)
بنه گوئ
بواسیر (بویهسیری)
بووریهیی ههوا
بورچهیی ههناسه
بورچهیی ههناسه
بوورهیی
بوورده
بوون
بوونی خوین له‌میز
بیبیلهیی چاو
بیر
بیر
بیرو (بیروک)
بیسایی (نه‌نهوایی)
بیسه‌ر (نه‌نهوا)
بیستن (ژنه‌فتن)
بیهوشی ناسروشتی

ریشه زخم
فولاد
پاشنه پا
باقیمانده
خالل
تصفیه
تمیز
فیلتر
پهنا
انبساط
نزله
مسری
دنده
غشاء مخاطی
پرده بکارت
پرده گوش

پوخله (پورتخه)
پولا
پاژنه‌ی پی (قومپاژنه)
پاشماوه
پاک (خاوین , بژوین)
پاک کردنه‌وه
پاک (خاوین)
پالئو
پانایی
پانیونه‌وه
په‌تا (په‌سوو , زوکام)
په‌تایی
په‌راسو
په‌ده‌ی چلمین
په‌ده‌ی کچینی
په‌ده‌ی گوئ

غشاء
لقاح
توانر
فشار
بارومتر
جوسنج
فشارسنج
پلاکت خون
استخوان افروختگی, استخوان تبسی
کود شیمیایی
پا (از مچ به پایین)
پوست
پوست رفتگی
تیرگی دید
ترکیب
تراکم
پروستات
خروپف
جنین
پنومونی
پزشکی
دامپزشکی
عطسه
تخصص
متخصص
پشت
پس گردن
معاینه پزشکی
نقطه ذوب
نقطه جوش
درجه
منشور
استخوان ملاح
ساق پا
ساق بند
مسن
خون حیض
آلودگی
آلوده
پلک

پهرده (تویک , تویخ)
پهرین
پهسا پهسا (ههیتا ههیتا)
پهستان (فشار)
پهستانی ههوا پیو
پهستانی ههوا پیو
پهستانی ههوا پیو
پهلهکانی خوین
پهینی تیسک
پهینی شیمیایی
پی (قاج)
پیست
پیست چوون
پیش چاوو رهش بوون
پیکهومان
پری (هووژه)
پروستات
پرچه
پز (ناولهلم)
پزو (سنگ خیزان)
پزشکی
پزشکی مالات
پژمین (پشمین)
پسپوری
پسپور
پشت
پشتی مل (پووق مل)
پشکنینی پزشکی
پلهی ههرس
پلهیکولان
پله
پوازک
پورگی ناوچهوان
پووز (بهلگ , لینگ , بهژن)
پووزهوانه
پیر
پیسار
پیسی (چلک)
پیسی (چهپهلی , نهپژینی)
پیلوو (پهلک)

رابطه جنسی	پیوندهی جینسی
مشبک	تورهکی
شبکیه چشم	توری چاو
غبار	توز (گهر د)
تخمندان	تومه‌دانه
تلخ	تال
جبران	تاقی (قهر موی, تول)
مزه	تام
طعم	تام چیژ
تبخال	تامیسک (یامز)
نسج	تان و پو (بافت)
آفتاب زدگی	تاو بردن
چوب پنبه	ته‌په‌دور (چیلوکه)
فرق سر	ته‌پلی سهر
جنازه	تهر م
بخیه	ته‌قل (به‌خیه)
بخیه زدن	ته‌قل لیدان (به‌خیه لیدان)
فنی	ته‌کنیکی (هونه‌ری)
قلع	ته‌نه‌که (فه‌لایی)
تندرست	ته‌ندروس‌ت (له‌شساغ, ساغ)
سطح جانبی	ته‌نیش‌ه‌وو
محور	ته‌وره
تغذیه کردن	تیر کردن (چیش‌ت پی دان)
نبض	تریپه (لیدان)
ترس	ترس (سام, مه‌ترسی)
فراز‌ترسی	ترسی به‌رزایی
ترش	ترش
تخمیر	ترشان (هه‌وین بوون)
ترک برداشتن	تلیش برن (قه‌لشان)
تف	تف (ئاودهم)
حل کردن	تواندن (تاویان)
ذوب کردن	تواندن (توانه‌وه)
عنصر	توخم (ماک)
عنصر مشترک	توخمی هاوبه‌ش
زنای با محارم	تولازی (پیوندی سیکسی له گهل نه‌ندامی بنه‌مالدا)
تشنگی	تونیاپه‌تی
پرنوشی (Polydipsia)	تونیاپه‌تی (زور خوار‌دنه‌وه)
خشن	توره (توند)
تشریح	تویکاری (توی)
غشاء ریوی	تویکی سیپه‌لکی

غشاء مغز	تویکی میٹشک (پہر دہی میٹشکیپوش)
غشاء داخلی	تویکی ناوہکی
حلال	توینہر (بو ہہڑینکەر)
ناسور	تیراوی (ناسور)
احتقان	تیزان
پرخاشگری	تیزو (جہنگزہ, شہرانی)
حاد	تیژ, حاد
اشعہ, اشعہ	تیشک
اشعہ درمانی, پرتودرمانی	تیشک دہرمانی
اشعہ دادن, تشعشع	تیشکدان (تیریزدان)
اشعہ ایکس	تیشکی ٹیکس
اشعہ خورشیدی	تیشکی تاو (خوره تاو)
اشعہ ماوراء بنفش	تیشکی ژوور و ہنہوش

نوع	جور (گوتہ)
تنوع	جوراو جور
گیجگاہ	جانگی (کراکہ, گیژگا)
جگر, کبد	جہرگ
مفصل	جمگہ (جومگہ)
جهاز	جهاز (دہزگا)
مچ دست	جومگہی دہست
حرکت	جوولہ (حصہ کہت)
تجزیہ	جیا کردنہوہ (لیک کردنہوہ)
تفاوت	جیاوازی
جیوہ	جیوہ

تراوش	چورہ (دملہ)
ترشح کردن	چوران (دہ لائن)
تراوش کردن	چورہ کردن (دملیان)
کاسہ زانو	چوک (کاسہی نہژنوو)
معالجہ	چارہ سہر کردن
گودی زیر گلو	چال تینگی
شفا یافتن	چاک بوون (ساغ بوون, باش بوون)
چشم	چاو
مراقبت های پزشکی	چاودیری پزشکی
عینک	چاویلکہ
چسب	چہسپ
مزه کردن	چہستن

چشیدن	چەشتن
ترقوه, جناغ	چەلمە
چند وجهی (هندسه)	چەند سوچی
کمیت	چەندایەتی
چرب	چەور
چربی	چەوری
چشایی	چیزە
چگالی	چیری
چرک	چلک (زیرگ)
آب بینی, مخاط	چلم (ناوی لووت)
چانه	چناکه (دارزەن, زنج)
مربع	چوار گۆش
اضافه وزن	چوونە سەری قورسایى لەش
لايه	چین
چین	چین (پیروک)
قرص	حەب
قرص ضد حاملگی	حبی دژی ئاوسیی (دەنکەنەرین)
حصبه	حەسبە (سوربژەى سورکە, سیرۆژە)
حشیش	حەشیش

خود (ago)	خۆ
خود ایمنی	خۆ ئیمنەنی
امتناع	خۆ پاریزی
اتوماتیک	خۆبزیو (ئوتوماتیک)
خودخواه	خۆپەسن (خۆبایی)
شربت	خۆشاو
خودکشی	خۆکوژی (خۆ کوشتن)
غیر ارادی	خۆنەویست
ارادی	خۆویست
خال	خال
استخوان آهنانه	خالی گەرانەوہی تەنیشت
خام	خاو (کال)
سستی	خاویی (سستی)
خط افقی	خەتی ئاسویی
خط عمودی	خەتی ستوونی
خط مایل	خەتی لار
غلیظ	خەس (خەست)
غلظت	خەستی (خەستیەتی)
خشخاش	خەشخاش (کۆکەنار)

آپاتی (apathy)	خه‌مساری (دلساردی)
خواب	خهو
خواب دیدن	خهو دیتن (خهو دین)
خواب آلودگی	خهو الویه‌تی
رویا	خهون دیتن
خیال	خه‌یال , گومان
خیالاتی	خه‌یالاتی
وهم	خه‌یال
سرعت	خیرایی
سرعت نور	خیرایی رووناکی
اریتروسیت	خروکه‌ی سووری خوین
وخیم	خراب
دیفتری	خروزه‌ک (مله‌خره , خوناغ)
سلول های خون	خروکه‌کانی خوین
هموسیت	خروکه‌ی خوین
گویچه های قرمز خون	خروکه سووره‌کانی خوین
لیکوسیت, گویچه های سفید خون	خروکه‌ی سپی خوین
آبله	خرویلکه (خوریک, ئاوله)
بلغم, خلط	خلت (به‌لغهم)
خفگی	خنکان (خه‌فگی)
ذات	خو (سروشت)
خوراک, خوراکی	خوارده‌مهنی, چیشت
املاح	خوی
نمک	خوی
خون	خوین
هماتوکریت	خوین پیو
خونریزی	خوین ریژی
خونریزی مغز	خوین ریژی میشکی (خوین ریژی میژی)
خونسرد	خوین سارد (کاوه‌خو)
خون گرفتن	خوین گرتن (حه‌جامه‌ت کردن)
خون دماغ	خوین لوت (رسکاندن)
خونابه	خویناو
خونین	خویناوی
شریان	خوینبهر (خوین هه‌لگهر, سووره‌ده‌مار)
املاح معدنی	خویی کانزایی
خاریدن	خوران (خورپان)
خاراندن	خوراندن
میکروب	خوره (خورک, میکروپ)
خارش	خورپان (ئالوش)
آبله کوب	خوریک کوت (هاله‌کوت, هه‌وله‌کوت)

خوو (دیارده)
خووگرتووی (فیر بووی , هوگری)

خآلیت
عادت (قوی)

عرضی	داسویی
دهلیز	دالان (ریرهو)
تسکین یافتن	دامرکیان (نارام بوون)
غلات , حبوبات	دانهویله
اختراع	داهینان (بهدهکاری)
دایره	دایره (حلقه , چهمره)
دررفتگی	دهرچوویی
کزاز	دهردهکوپان
سوزن	دهرزی
تزییق کردن	دهرزی لیدان (دهرزی و هشاندن)
دفع	دهرکیشان (دهرکردن)
درمان	دهرمان
معالجه کردن	دهرمان کردن
داروخانه	دهرمانخانه
نخ دندان	دهزوی ددان
برانکار د	دهسبهره (برانکار)
تجاوز	دهستریژی
انعقاد	دهلممه
انعقاد خون	دهلممهی خوین
استخوان کتف	دهفهی شان
لخته	دهلممه (لک , گری)
دهان	دهم (زار)
چهره	دهم و چاو (روو , رووممت)
عصب	دهمار (رهگ)
اعصاب شوکی	دهمارگهلی دهرکاوی
اعصاب مرکزی	دهمارگهلی ناوهندی
اعصاب حسی	دهمارگهلی ههست
اعصاب مختلط	دهمارگهلی تیکهله
اعصاب مغزی	دهمارگهلی میشکی
صورت	دهموچاو (روو)
صدا , صوت	دهنگ
دوا	دهوا
داروی ضد سرفه	دهوای کوخه
دندان	ددان
دندان درد	ددان نیشه
دندانساز	ددان ساز

دندان کشیدن	دندان کشیدن
دندان پیش	دندانی پیش (کهآپ)
دندان آسیا (کرسی)	دندانی خرینه (کاکیله)
دندان مصنوعی	دندانی دستکرد
دندان شیری	دندانی شیری
دندان عقل	دندانی عهقل
دندان دائم	دندانی همیشی
دندان نیش	دندانی وهرگ
آبله مرغان	دریلله
تابش	دروشه گوره
طول موج	دریژی شهپول
مزمز	دریژهخایهن
آنتی بادی	دژتهن
آنتی ویروس	دژی ویروس
دل , قلب	دل
تهوع	دل تیکه لاتن (دلّهشیوان)
قلب و عروق	دل و دهمارکان
دلهره	دلهراوکه (سام)
سوزش دل	دلّهکزه (کزهی دل , چوقهی دل)
تبش قلب	دلّهکوته (دلّه رهپه)
فقدان احساسات (Apathy)	دلّساردی (خهمساری)
اضطراب	دلّه خورپی (شیوان , پهشیویی)
تقطیر	دلویاندن
سوزش معده	دلّهکزه
قطره چشم	دلویی چاو
کورک	دمهل (کورمهک)
پزشک	دوکتور
دندانپزشک	دوکتوری ددان
طیبب	دوکتوری ددان
بای سکسوال	دوو جینسباز
بعد بینی	دوور بینی (تاچاوبرکا)
بعد حقیقی	دووری راسته قینه
روحیاتین	دووژینه (وشکاوی)
تشخیص	دیار کردن (ناسین)
دیاگرام	دیاگرام (نهخشهی گرافیکی)
دیدن	دیتن
دیزنتری	دیزنتری
لگن	دیزهله (حهوزی سمت)
سیاهرگ	رهشهدهمار

لیفی
الیاف عصبی
الیاف نباتی
الیاف ماهیچه‌یی
سازمان بهداشت جهانی

ریشالی
ریشالی دهرکاو
ریشالی رووهکی
ریشالی ماسولکه
ریکراوه‌ی بیهداستی جیهانی

تکثیر
پرخوری (Polyphagia)
پرادراری (Polyuria)
ماسک دهان
زخم معده
دانش
علم
علمی
تناسلی
تکثیر
جنس (Sex)
زائیدن
زادن, زایمان
ضربه‌ی مغزی
پرقان, زردی
شرمگاه
ذهن
ذهنی
طلا
نقره
کیسه صفرا, صفرا
صفرا بر
انگشت کهین (کوچک)
شکم
درد شکم
آبستنی
توالد
زاد و ولد
ارثی
ناشتا
زبان
جوش زدن
جوش

زور بوون
زور خوری (زور خواردن, چلیسی)
زور میز کردن (زیاد بوونی میز)
زاربند
زامی گهده
زانست
زانست (زانین)
زانستی (زانیاری)
زاووزی
زاووزی (زور بوون)
زایه‌ند (توخک, جینس)
زایی
زاییین
زهرپی میثک
زهردویی (زهردی پهره‌قان, زهره‌ک)
زه‌هار (بهر مووسلدان, شرمگا)
زهین (هزر, بیر)
زهینه‌کی (هزره‌کی)
زیر (نالتون)
زیو
زراو (زیلک)
زراو بر (زیلک بر)
زرنه‌تووته
زک (ورگ)
زک نیشه (ژانی زک)
زک پری, ئاوسی,
زک و زا
زک و زا (زاووزی)
زگماکی
زگی به‌تال
زمان
زیپکه لی دان (ورزریای, کولک دان)
زیپکه (نازه‌به)

زیندوو کردنه‌وه
زینک (توتیا)
زی, (دهره‌وه, زاوزه‌یی)

احیاء
روی (فلز)
مهبل, واژن

ژاراوی (ژههراوی)
ژارناو
ژارپر
ژان (به‌ژان, برینه)
ژانه سه‌ری قورس
ژهل
ژهمان (سات, کات)
ژههر (ژار)
ژیان
ژین (ژیان, حیات)
ژینگه (دهوروبهر)

سمی
زه‌آبه
پادزهر
درد زایمان
میگرین
ژل
زمان
زهر, سم
زندگی
حیات, زندگی
محیط

سارپژ
سازاوا
سازیان
ساغ
ساغ و سلامه‌تی
ساله‌ک
سپیه‌کوژه
سه‌ر
سه‌ر

التیام
متجانس
انطباق, تطابق
سالم
سلامتی بدن
سالک
شست (انگشت)
راس
سر
سردرد
تویی
سرطان‌زا
درپوش
سرسام
سرما خوردن
طبیعت
سکته
سکته قلبی
سندرم نقص ایمنی
سبزی
استخوان فک تحتانی
استخوان فک فوقانی

سه‌ر نیشان (سه‌ر نیشه, سه‌ر ژان)
سه‌ر به‌ند
سه‌ر هتان‌زا
سه‌ر ه‌ند
سه‌ر سام (فی)
سه‌ر ماخواردن (باپهر کردن)
سه‌ر وشت (خو‌زا)
سه‌کته
سه‌کته‌ی دل
سه‌ندرومی کزیی نیمه‌نی
سه‌وزی
سه‌ویلاگه‌ی ژیره‌وه (خالی گهرانه‌وه‌ی ژیره‌وه)
سه‌ویلاگه‌ی سه‌ره‌وه (خالی گهرانه‌وه‌ی سه‌ره‌وه)

مثالث	سئ گۆش
تب نوبه	سئیهرو (لهرز و یاو)
بی حس	سر (بی هیز, بی ههست)
مخدر	سرکه
اسید آستیک	سرکه
طبیعی	سروشتی, خوزایی
لمبر	سمت
باسن	سمت (تیهتگ)
سییل	سمیل
شکسته بند	سنخ بهند
سینه پهلو	سنگ خیزان (پزو , پنومونی, زاترجهم)
مری	سورسورک (سوررانجک)
مریض	سورونجک
سوزاک	سوزهنهک
سوی چشم	سوما
دید سنج	سوما پیو
سوختن	سووتان
مخملک	سورهگرانها
سرخک	سووریزه (سورینچک)
خفیف	سووک
ریه, شش	سپهلیک (سی , شووشی)
طحال	سپیل (دیدک)
سیستم	سیستم
سیستم دفاعی بدن	سیستمی بهرگری لهش
سیستم عصبی	سیستمی دهماری (سیستمی ئاوهرز)
سیستم گردش خون	سیستمی گهرانی خوین
سیستم ادراری - تناسلی	سیستمی میز - زاوزی
سکس	سیکس
مسلول	سیل دار (نازاردار)
سلول, یاخته	سیلول (خانه, خروکه)
یاخته شناس	سیلول ناس
سینه	سینگ (سنگ, پآلو)
سایه چشم	سیوهری چاو
جگر سفید, شش, ریه	سی (ریه)
ذات الریه	سی ئاوسان (نهخوشی سی)

شستشوی مغزی
شوک
شاهرگ, ئورت

شوردنهوهی میشک
شوک (راتهکان)
شادهمار (شارهگ, ئائورت)

شیاغ	شاف
شانه	شان (سهربال)
کتف	شان و مل
منی	شاوات (توم ناو)
موج, بسامد	شهپول, پیل, سیپهل
امواج انعکاسی	شهپولی بهرتهکدهر
امواج ماورای صوت	شهپولی سهروو دهنگ
تشنج	شهپله (کرژ بوون)
فلج اطفال	شهپلهی زارویان
فلج	شهپله (نیفلیچ)
مکعب	شهشپالو (خشتهک)
شفا	شهفا
چلاغ, شل	شهل
شلیدن	شهلیان
شب کوری	شهو کویری
آرواره, فک	شهویلکه (چناکه, هاروو)
فک تحتانی	شهویلگهی ژیرهوه
فک فوقانی	شهویلگهی سهروهوه
فک	شهویلگه (نالوشه)
دیوانه	شیت
تیمارستان	شیتخانه
ماساژ	شیلان (مالشت)
اسلوب	شیواز
انکسار	شکانهوه
شکسته	شکیاک (شکاو)
مایع	شل (ناوهکی)
مایع	شلناو
آب پرده	شلهی نیومندالدان
مایع آمینوتیک	شلهی نیومندالدان
زجاجیه	شووشله
سرطان ریه	شیرپهنجهی سیپهلک, سهرهتانی سیپهلک
سرطان	شیرپهنجه, سهرهتان
عصاره	شیره
مرهم	شیلراو (مهلههم)
کبودی	شین بوون
کبودی پوست	شین بوونی پیست
رقیق	شیناو
مویرگ	شینهدهمار (مویرگ, رههچک)
قاعدگی	عادهتی مانگانهی ژنان

عارهق کردن
عارهقه
عهقل (زانایی)

تعریق
عرق
عقل

فی (پهرکهه)
فراژی
فرمیسک
فشاری خونین (پهستانی خونین)
فلچهی ددان (میسواک)
فلچه
فیتق (قیرهیی)
فیربووی (خووگر تووی)

صرع
دگردیسی
اشک
فشارخون
مسواک
برس
فتق
اعتیاد

قول (باسک , بازو)
قاش (تلش , قهلهش)
قامک (کلگ)
قامکه گهوره
قامکی کلکوهوانه
قامکی ناوهر است
قامیشه
قاو

بازو
ترک
انگشت
انگشت شست
انگشت انگشتر (دوم)
انگشت وسط
قلم پا (بخش جلوی پا از زانو تا قوزک)
شقیقه

قهبز (ههناو گرتن , زگ گیری)
قهسل (کهسل)
قهفسهی سینگ (کیلهرکی سینگ)
قهلهو

بیوست
آهک
قفسه سینه

قهلهو بوون
قهندی خونین

چاق
چاق شدن
قند خون

قهیران (تهنگانه)
قیره (قوز , گون کو)

بحران
فتق دار
دندان کرم خورده میان تهی

قرؤل
قلینچکه (کلیجه , کهلیژ)

دنبالچه

قوپاو (ناوچال)
قوت دان

مقعر
بلعیدن

قوتوی فریای پیشهکی
قورگ

جعبه کمک های اولیه
قصبه الریه

قورپینه (قورقینه , قورپ)
قورسی

أروغ
وزن

قورقینه لی دان

أروغ زدن

حلق
حنجره
عمق
کون
مخروط

قورک
قورک (قور قوراگه)
قولایی
قون
قووچهک

سرفه
سیاه سرفه
مجمع علمی
قولنج
کاندوم
جلق, استمناء
الکتريسته, کهربا
تاییر مخرب
فونکسیون, عمل
عکس العمل
جمجمه
کالری
کلسیم
معدن
ماده معدنی
ناشنوا
کربن
دی اکسید کربن
ماده خام
ماده اولیه
ماده
بستری
کمر
پهلو
کم خونی
آنزین صدري
انحناء
منحنی
تیفوس
شپشک
آلت مرد
شوره سر
منفرجه

کوخه (کفه, قوزه)
کوخه رهشه
کوری ژانیاری
کولنج (قولنج)
کوندوم (وادهی بهرگری لهسکپری)
کابلهمه (مشتگان)
کارهبا (نهلیکتريسته)
کارتیکهری خراب
کارکرد (کارکردن , فونکسیون)
کارلیک (کاردانهوه)
کاسهی سهر (میشک پوش)
کالتوری
کالسیوم
کان(کاراک)
کانزا
کهر
کهربون (خهلوزی پهتی)
کهربون دی ئوکسید
کهرستهی خاو
کهرستهی سهرهتایی
کهرسته (ماده)
کهفتو (نوینگر)
کهلهکه (کهمه)
کهلهکه
کهم خوینی
کهم خوینی دل
کهوانه (هیلی , چه میاو)
کهوانه (هیلی , چه میاو)
کهوتهیی (گرانهتا)
کهوله
کیر, کیر
کراژ
کراوه

لوسیون	کریم
اعمال غیر ارادی	کردار گهلی خونہ کردہ بی
اعمال ارادی	کردار گهلی خو کردہ ای
عمل جراحی	کردہ وہی نہشتہ کاری (کردہ وہی برینکاری)
تشنج ماہیچہ	کرژ بوونی ماسوولکہ
غضروف	کرکرہ (کرکراگہ , خرموتکہ , کورکورؤژہ , کرکرووک)
نخاع	کروک (ناوہروک)
خمیر ددان	کریمی ددان
سوزش	کزه (چل)
کاسہ سر	کلوخ (کاژرہ , کاسہی سہر)
کشکک پا	کلاوی نژنو
انگشت اشارہ (سیابہ)	کلک
دمل	کوان (کولک)
لقاح واکسن	کوتان (واکسین)
طپش قلب	کوتانی دل
نابینا	کویر
کوری	کویری
نوزاد	کورپ (ساوا)
سقط جنین	کورتاژ (لہبار بردنی ساوا , پچرانی ہاؤلہ , مندال لہبہر ہاؤیشتن)
آلت زن	کوز (قوز)
استخوان لگن	کولؤ (سمتہ جوولہ , کلؤک)
ناسور کردن	کولاندنہوہ (کولانہوہ)
سوراخ	کون
زاویہ	کونج (کاش , گوشہ)
سوراخ بینی	کونی لوت
قوز	کوور (کوم)
قوزی	کووری (کومی)
محدب	کوور
سفلیس	کووفت (پووتک)
گوش	گو (گوی , گویچکہ)
تغییر تدریجی	گورانی بہرہ بہرہی
تغییر نسبی	گورانی ریژہ ی
تغییر	گورین
تحول	گوران
تبادل	گورینہوہ (نال وگور)
گاز	گاز

گاز باندپیچی , تنزیب	گازی بانداژ
جرب	گال (گهری, گهرولی)
جماع	گان
معدہ	گہدہ (میعدہ)
پودر	گہردہ (ناردہ)
گرماسنج , حرارت سنج , دما سنج	گهرما پیو
حرارتی	گهرمایی
حرارت, گرمی	گهرمی
گرما	گهرما
گلو	گهرو (قورگه)
گلو درد	گهرو ئیشه (ناقژان)
کشاله	گهل (لاران)
برگ	گهلا
سوء تغذیه	گهندهخوری
فاسد	گهندهل
تعفن	گهنین (کهروو ههلینان, گهنیوون)
قبقب	گهوگ
رسانا	گهینهر (ریهر)
جذب و دفع	گیره و کیشه (راکیشان و دهرکیشان)
سرگیجه	گیژ (سهرسیر)
گیجی	گیژی (گیژ بوون)
ابله	گیل (گهوج, ههرد, نهزان)
مشتق (ریاضی)	گرته (لیوهرگرتوو)
بستن نطفه	گرسیان (رسکان)
مهره های پشت	گری پشت مؤورهکانی پشت)
مدار بسته	گژنی داخراو
درد چشم	گل
قرنیه	گلینه
عنبيه	گلینهی چاو
انتقال صوتی	گواستنهوهی دهنگ
انتقال حرارتی	گواستنهوهی گهرمی
انتقال	گواستنهوه
پستاندار	گواندار
گونه	گوپ
کزاز	گویی رهپه
متحول	گورک
کلیه, قلوه	گورچیله
جذام	گول (گوری , پیس)
جذامخانه	گولخانه
گلوکز	گولوکوز

گولی (گوری, پیسی, کوتیاتی)
گوو (سل, چهپیلی)
گیان
گیان دان
گیاندار (گیان لهبر)
گیراوه (ئاوک)
گیربونهوه
گیژن

جذامی
مدفوع
جان
جان دادن
جاندار
محلول
انقباض
مدار

لۆکه

لادان

لادان

رهشهبر

لار (چهوت)

لارهشه (مافهقه)

لاسهنگی (شیوان)

لالهپیتی

لاق

لاکیشه

لاواز (بی هیز, لهر)

لاوازی (بی هیزی, لهری)

لایهکسانه

له بین چوونی خرۆکهکانی سوری خوین

له بیر بردن

له سهر خو چوون (بی خو بوون, بوورانهوه, له هوش

چوون)

له یاوا بوون

لهبار رویشنتی خو بهخویی

لهرز (سهرمای تا)

لهره

لهزین (توندی, تاو)

لهش

لهشساغی

لهغاوه

لهناو بردنی ساوا

لهوزی

لئیک نزیك كردنهوه

لئیکچوو

لئوو

پنبه

انحراف

پراش

سیاه زخم

اریب, مایل

طاعون

اختلال

لکنت

پا (تمام پا)

مستطیل

ضعیف

ضعف

متساوی الاضلاع

همولیز

فراموشکاری

بیهوش شدن

تب داشتن

سقط خودبخودی

لرز

نوسان

شتاب

بدن, کالبد, تن, لاشه

تندرستی, سلامتی بدن

گوشه دهان

کورتاژ

لوزی

تقارب

مشابه

لب

لبه	لنیوار (قهراخ)
چسبناک	لکینی (لینج)
لخته خون	لکی خوین (گری خوین)
بینی, دماغ	لوت (کهپو)
سوء هاضمه	لوقمه
لوله آزمایش	لوله‌ی ناقی کردنهوه
غده	لوو (رژین)
استخوان ساق پا	لوولاق (ساقول, قهلمه)
سیلندر	لوولهک (سیلهندر)
کھیر	لیر
اصطکاک	لیکخشان

کابوس	مؤتهکه (شهوه)
ماده مخدر	ماده‌ی سرکه‌ر
آی یو دی	مارینچ (سپیرال, نالیا, دزگایه‌کی دژی ناوسین له نیو مندالان)
پشت شکم	مازگ
عضله, ماهیچه	ماسوله
متورم شدن, باد آوردن, ورم کردن	ماسیان (با کردن, ماسین, ماسیان, وهره‌م کردن)
خسته	ماندوو
خسته شدن	ماندوو بوون
مایه حیات	مایه‌ی ژیان
اکسیر	مایه (نیکسیر)
فلز	مه‌تال (فلز)
مچ	مه‌چهک (خرتک)
آویشن	مه‌رزه (هه‌زبی, کیفیله)
سق دهان	مه‌لاژک (ناسمانگه‌ی دهم)
پماد	مه‌له‌م (کریم, شیلراو)
قیچی	مه‌قه‌ست
کام	مه‌لاژک (ناسمانگه‌ی دهم)
پستان	مه‌مک (سینگ)
شاش	میز (گمیز)
شاش کردن	میز کردن (گمیز کردن)
مجاری ادراری	میزه‌رو
مخچه	میژی بچوک (میشکوله)
مخ, مغز پیشین	میژی گه‌وره (میژی پیشه‌وه, موخ)
مغز	میثک (میژ)
دماغ	میثک (مه‌ژی)
مونث	میو

مس	مس (سفر)
صدای آهسته نفس	مشه
موش	مشک
مزاج	مگیز
گردن	مل (نهستو)
ملاج	ملاشک (شلکه‌ی سهر)
بچه, طفل	منال (مندال, زارو)
رحم, زهدان	مندالدان, زامال
مبتلا	موبته‌لا (دوچار, گیروده)
مبتلا شدن	موبته‌لا بوون (دوچاربوون)
مغز استخوان	مؤخی ئیسقان (میثکی یهسکان)
مو	موو (قژ, توک)
عنصر	میتاله بنچینه‌کان (میتاله‌سهره‌تاییه‌کان)
حشره	میروو
پیشاب, ادرار	میز (زاراو)
میزنای, حالب	میزرو (بوری میز)
مئانه	میزلدان, پزدان
ادراری - تناسلی	میزی - زاوی
مگس	میش
پشه	میشووله (توفانه)
مینای دندان	مینای دندان

نورم	نورم (ستاندارد)
زبان پریشی (aphasia)	ناتهوانیه‌تی ناخافتن
ناراحتی پوست	ناراحتی پیست
نامنظم	ناریک و پیک
کسالت	ناساقی (نهخوشی)
غیر طبیعی	ناسروشتی
تومور	ناسور (تومور)
غیر همجنس باز	ناهاوجینس باز
هسته ای	ناوهکی
پیشانی	ناوچاوان (تویل)
پوک	ناوخالی (پووک)
میان‌شانه‌ها	ناوشان
ناف	ناوک
هسته اتم	ناوکه‌ی نه‌توم
هسته سلول	ناوکه‌ی سیلول
هسته	ناوکه
بیمار, مریض	نهخوش

مریض شدن , بیمار شدن	نهخوش بوون
مریضخانه	نهخوش خانه
بیمارستان	نهخوشخانه
بیماریهای نقص ایمنی	نهخوشیهکانی نهفسی (کزیی) ئیمهنی
بیماری	نهخوشی
امراض انتقالی	نهخوشی پهتا
بیماری عفونی	نهخوشی پهتایی
بیماریهای واگیردار	نهخوشی پهتایی
دپرسیون	نهخوشی خهموکه (رهشهیینی, داهیزان, ماتی)
بیماری ارثی	نهخوشی زگماک
دیابت, مرض قند, بیماری قند	نهخوشی شهکر (نهخوشی قهند)
بیماری قند - نوع وابسته به انسولین	نهخوشی قهند - چهشنی بهستراره به ئینسولین
بیماری قند - نوع غیر وابسته به انسولین	نهخوشی قهند - چهشنی نهستراره به ئینسولین
امراض سرایتی	نهخوشی گیرۆ
آسایشگاه	نهخوش خانه (خهستهخانه, ئاسایشگا, زیدا)
نرمه گوش	نهمه‌ی گو (بن گو)
نازا, عقیم	نهزۆک (ئاوهسوو, نهزی, بیبه)
یائسه	نهشور
جراحی	نهشتهکاری (برینکاری, جهراحی)
نفس تنگی	نهفیس تنگی (ههناسهبرکی)
نفخ	نهفخ (با, پهرچهوت)
نفخ کردن	نهفخ کردن, با کردن
ثابت	نهگور
جامد	رهقه (ماده‌ی رهق)
عدم هضم	نههارین
تامپون	نهواری ژنانه (تامپون, پاریزی قایده)
مذکر, نر	نیر
بین مهره ها	نیوان مؤرهکان
سکسکه	نزگهره
تجویز کردن	نواندن (نوانن)
نوک پستان	نوکی مهمک (گوی مهمک)
نیترورژن	نیترورژن
رسوب	نیشتهن
ناخن	نینۆک
ناقص	نیوهچهل (ناتهواو)

علت	هو
هورمون	هورمۆن
عامل	هوکار

عامل مساعد	هۆكاری یاریدهر
بن دندان	هاروو
هضم كردن	هارین (بگاردن)
هاری	هاری
تكانه	هاندهر (هيوهژ)
موازی	هاوبهر
همجنس	هاوجینس
همجنس باز	هاوجینس باز (هاوزایه باز)
همجنس بازی	هاوجینسبازی (هاوزایه بازی)
تعادل, توازن, متوازن, موازنه	هاوسهنگ
آبله کوبیدن	هاوله کوتان (خوریك کوتان)
معادله	هاوکیشه
لنز	هاوبنه (لینز)
ارزن	ههرزه (گال)
جرم	ههرژه
جرم اتم	ههرژی ئەتوم
احساس, حس	ههست
شعور	ههست (هوش)
ادراك	ههست پیکردن (پیزانین)
آلرژی	ههستیاری (ئالیرژی)
حساسیت	ههستیاری (ههستهوری)
میل جنسی	ههستی جینسی
سرماخوردگی	هه لامهت
زكام	هه لامهت, پهسیو
بخار	ههلم
بخار آب	ههلمئاو
أنفلونزا	هه لامهت
حامل	ههلمگر
ورم	ههلماسین (با كردن)
ورم كردن	ههلماسین (با كردن, وهره كردن, ماسیان)
آسم	ههناسه تهنگی
تنفسی	ههناسهیی
تنفس	ههناسه
نفس	ههناسه, پشوو
احشاء	ههناو
اسهال	ههناو چوون (سکچوون, زکه شوهره, ئیسهال)
التهاب	ههو كردن (ههودان)
عفونت	ههو كردن (عفونت)
مننژیت	ههو كردنی پهردهی میثسک
سینوزیت	ههو كردنی سینوسهکان

هوا	ههوا (با)
هواسنج	ههوا پڼو
آبله رو	ههوله روو (رووش)
آپانديسیت	ههوکردنی ریخوله کویره
التهاب ریوی	ههوکردنی سیپه لکی
خط	ههیل (خهت)
قدرت	هیز
دینامومتر, توان سنج	هیز پڼو
مقوی	هیزدهر
قدرت بینایی	هیزی بینایی
جاریه زمین	هیزی راکیشانی زهوی (رافرین)
استقامت بدن	هیزی لهش
بیضه, خایه	هیلکه گون
آرام بخش	هینم کهرهوه (نارام کردنهوه, خاوکهر)
مخطط	هیلکار (هیلدر)
بیضی	هیله
هموگلوبین	هیموگلوبین

تولید	وهبار هینان (رعه مهل هینان)
نسل	وهچه
آماس	وهرم (با پهرچهوت, ماسیان, ماس)
ورزش	وهرش (رهپهل)
وزارت بهداشت	وهزارهتی تهندروستی
ترک سیگار	وه لانانی جگهره
تورم	ورهه (پهنام, ناماس)
ذره بین, میکروسکوپ	ورده بین (هورکبین)
بیدار	وریا (ناگا, خهوه)
هذیان	ورینه (ژبه رگوتن)
انرژی	وزه (ئینرژی)
خشک	وشک
دگم	وشکه براو
ویتامین	ویتامین

ید	یود
تب	یاو, تهو, تهب
تب کردن	یاو کردن
مقاطع	یه کتربر
هموژن	یه کدهست